

Bukenheiken 23.379 RWZI, Geel

Programma van Maatregelen

Auteur:

K. Van Campenhout

Erkend Archeoloog:

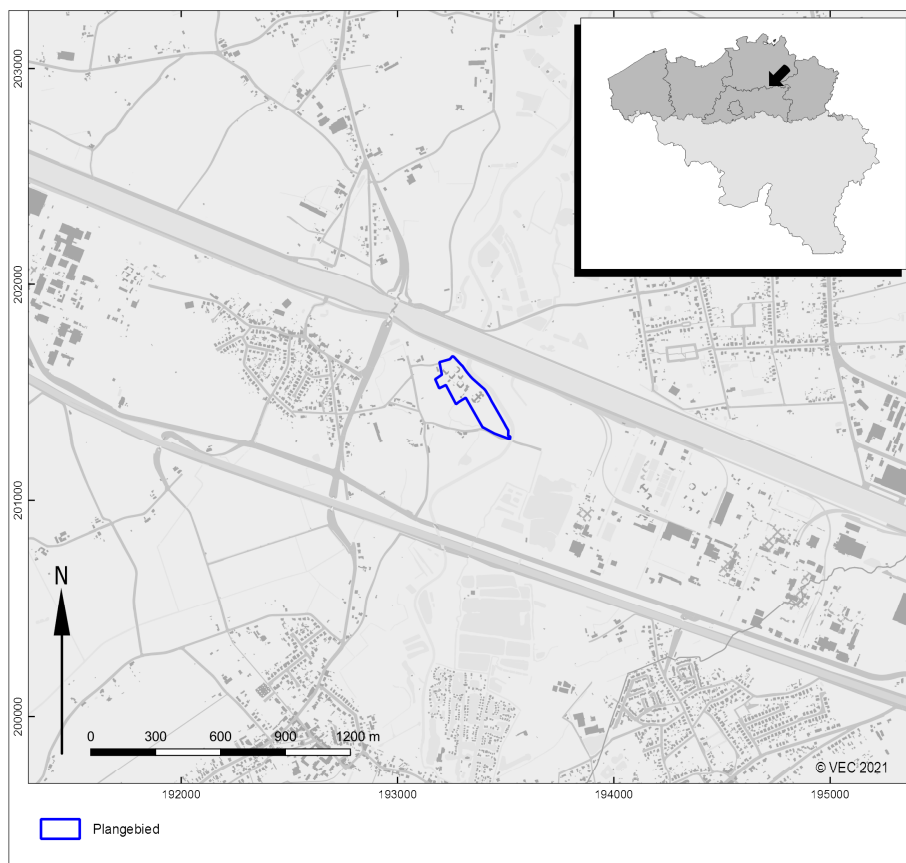
K. Van Campenhout (OE/ERK/Archeoloog/2015/00060)

1 Inleiding

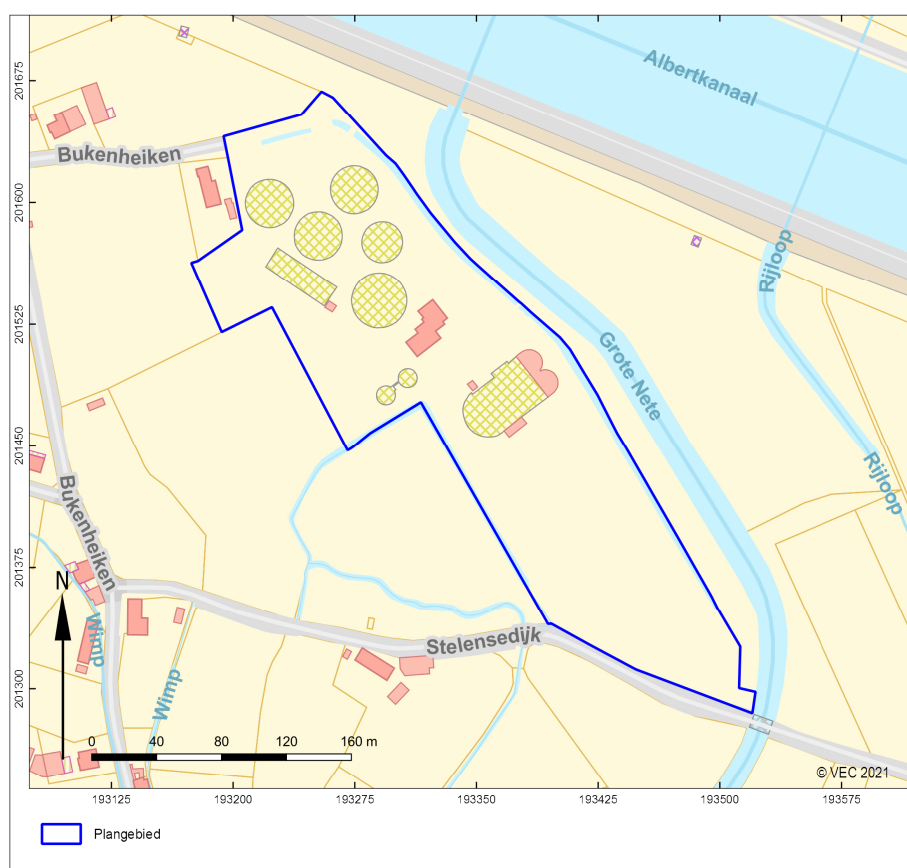
In opdracht heeft het Vlaams Erfgoed Centrum in april – mei 2021 een archeologienota met beperkte samenstelling opgesteld naar de archeologische waarde van de locatie van de Rioolwaterzuiveringsinstallatie in Geel (Afb. 1 en 2). De archeologienota bestaat uit een bureauonderzoek en is uitgevoerd naar aanleiding van de voorgenomen renovatie van de bestaande RWZI door middel van een uitbreiding van de capaciteit. Daarbij worden installaties afgebroken, gerenoveerd of nieuw gebouwd. Daarnaast wordt een deel van het plangebied in gebruik genomen voor werfinrichting en grondstockage.

Er werd gekozen om deze archeologienota op te maken in een beperkte samenstelling, omdat :

1. met hoge waarschijnlijkheid geen archeologisch erfgoed aanwezig is op het onderzochte terrein,
2. toekomstige werken buiten de reeds bekende bodemverstoring met hoge waarschijnlijkheid geen (verdere) verstoring zullen veroorzaken aan het eventueel aanwezige archeologische erfgoed en
3. verder onderzoek van het terrein in het kader van de toekomstige werken met hoge waarschijnlijkheid niet zou leiden tot nuttige kenniswinst. Deze keuze werd gemaakt op basis van de huidige situatie en het beschikbare historisch kaartmateriaal.

Afb. 1. Het plangebied en omgeving op de Basiskaart Vlaanderen (GRB). (Bron: Agentschap Informatie Vlaanderen)

Afb. 2. Het plangebied op de Basiskaart Vlaanderen (GRB). (Bron: Agentschap Informatie Vlaanderen)

1.1 Administratieve gegevens

Uitgevoerde fasen binnen archeologienota:	Bureauonderzoek
Aanleiding:	Renovatie van de bestaande RWZI
Locatie:	Bukenheiken, 2440 Geel
Plaats:	GEEL
Gemeente:	GEEL
Provincie:	LIMBURG
Kadastrale gegevens:	GEEL, 5 AFD/GEEL, SECTIE M, 660B
Diepte bodemverstoring	9,5 m -mv
Oppervlakte plangebied	44 785 m ²
Oppervlakte bodemingrepen	42 385 m ²
Coördinaten (<i>bounding box</i> ; Lambertcoördinaten (EPSG:31370))	193257.42,201667.49 (Noordoost) 193175.93,201561.31 (Noordwest) 193525.76,201283.09 (Zuidoost) 193396.53,201337.42 (Zuidwest)
Projectcode	2021D166 (bureauonderzoek)
VEC-projectcode:	Bureauonderzoek: 5030071
Auteur:	K. Van Campenhout
Projectmedewerker:	Wouter De Roeck (Archeoloog)
Autorisatie:	K. Van Campenhout (OE/ERK/Archeoloog/2015/00060)

Begindatum onderzoek:	25 april 2021
Einddatum onderzoek:	6 mei 2021
Beheer en plaats documentatie:	Vlaams Erfgoed Centrum Liesdonk 5 2440 Geel
Relevante thesaurustermen:	Bureauonderzoek, ophogingslagen

2 Het vooronderzoek zonder of met ingreep in de bodem

2.1 Het uitgevoerde vooronderzoek

Het was mogelijk was om al het vooronderzoek uit te voeren dat noodzakelijk is om met voldoende zekerheid een uitspraak te doen over de aan- of afwezigheid van archeologisch erfgoed, de waarde daarvan (kennispotentieel) en de omgang hiermee. Dit vooronderzoek is uitgevoerd in de vorm van een archeologienota met beperkte samenstelling, zonder ingreep in de bodem.

Op basis van dit onderzoek is aangetoond dat er geen verder onderzoek meer nodig is in het plangebied. Dit kan worden aangetoond op basis van drie elementen:

- a. Indien er met hoge waarschijnlijkheid geen archeologisch erfgoed aanwezig is op het onderzochte terrein, of;
- b. de toekomstige werken met hoge waarschijnlijkheid geen verstoring zullen veroorzaken aan het eventueel aanwezige archeologische erfgoed, of;
- c. verder onderzoek van het terrein in het kader van de toekomstige werken met hoge waarschijnlijkheid niet zou leiden tot nuttige kenniswinst.

Het plangebied bestaat uit een rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) dat onderworpen zal worden aan een renovatie door middel van een uitbreiding van de capaciteit. Dit houdt in dat bepaalde constructies worden afgebroken; andere worden dan weer aangepast. Er komen ook enkele nieuwe installaties. Daarnaast wordt de bijhorende infrastructuur vernieuwd: dit betreft o.a. de nieuwe leidingen en een nieuwe verharding. Ten zuiden van de RWZI wordt een zone met een oppervlakte van 6000 m² ingericht als werfzone en zone voor opslag. Ter hoogte van deze zone wordt de teelaarde (vermoedelijk 30-40 cm dik) allereerst verwijderd.

Samenvattend kan men stellen dat de meeste wijzigingen van het plangebied samenvallen met de bestaande RWZI. De bouwplannen kennen een uitbreiding naar het zuiden toe, waar een nieuw beluchtingsbekken en influentopvoergemaal geïnstalleerd zullen worden. Aansluitend, naar het zuiden toe, wordt een tijdelijke werfzone ingericht.

In dat geval is het belangrijk om te beseffen dat bij de bouw van het bestaande RWZI de top van het bodemprofiel grondig geroerd is. Het terrein van de RWZI is gemiddeld 2 m opgehoogd. Voorafgaand aan de ophoging, heeft men minstens de teelaarde integraal afgegraven en als goede grond elders gebruikt. Deze ophoging is aangetoond aan de hand van enkele topografische kaarten uit de 19de en 20ste eeuw. Op deze kaarten staat het plangebied gekarteerd op een hoogte van 17 m + TAW. Aan de hand van het Digitaal Hoogte Model is vastgesteld dat de huidige hoogte van het plangebied varieert tussen 17,90 m en 20 m + TAW. De zone waar de uitbreidingen en werfzone zich situeren bestaat uit een vlak terrein met een hoogte van 18,30 m + TAW, dit is ongeveer 1,30 m hoger dan het oorspronkelijke niveau.

Het feit dat het terrein grootschalig opgehoogd is, heeft twee gevolgen:

1. Voorafgaand aan het ophogen van het terrein is het plaggendek integraal afgegraven, waardoor potentiële archeologische lagen blootgesteld werden aan de gevolgen van de verdere werkzaamheden. Er is een hoge waarschijnlijkheid dat deze werken voor een grootschalige verstoring hebben gezorgd.
2. Voor wat betreft de inrichting van de werfzone (6000 m²) wordt de teelaarde afgegraven (ca. 30-40 cm). Het bureauonderzoek heeft aangetoond dat het terrein op deze locatie ca. 1,30 m is opgehoogd. Er wordt bij deze werken dus niet geraakt aan het oorspronkelijke bodemarchief.

Rekening houdend met deze elementen, in combinatie met de verstoring veroorzaakt door de verschillende bouwfasen van het RWZI, is de kans erg klein dat archeologische waarden bewaard zijn gebleven onder de ophogingspakketten.

Daarmee zijn er sterke argumenten aangedragen voor alle drie de bovengenoemde punten, op basis waarvan geconcludeerd wordt dat verder archeologisch onderzoek kosten-baten niet interessant is.

2.2 Aan- of afwezigheid van archeologisch erfgoed

Gelet op de in 2.1 aangedragen argumenten is de kans zeer klein dat er archeologische resten bedreigd worden door de geplande werkzaamheden.

2.3 Advies op basis van de resultaten

Op basis van deze gegevens wordt door het Vlaams Erfgoed Centrum geen verder onderzoek geadviseerd. De geplande werkzaamheden vormen geen bedreiging voor het bodemarchief. Er hoeft geen Programma van Maatregelen te worden opgesteld.

Ondanks het advies tot vrijgeven van het terrein, blijven de bepalingen voor het melden van toevalsvondsten van kracht, conform artikel 5.4.1 van het Onroerenderfgoeddecreet. De civieltechnisch uitvoerder is verplicht eventuele toevalsvondsten binnen drie dagen na ontdekking te melden bij Onroerend Erfgoed.